

Podgorica, 17.5.2013.

SAOPŠTENJE: Vratiti Predlog zakona na ozbiljnu doradu

Nevladine organizacije koje su inicirale Proglas protiv Predloga zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti ostaju pri stavu da je neophodno njegov tekst povući iz skupštinske procedure i vratiti na ozbiljnu doradu, a zatim organizovati i javnu raspravu.

Podržavamo amandmane koje su predložili SNP i Pozitivna Crna Gora, jer se odnose na nedostatke Predloga kojima se i mi protivimo.

Amandmani SDP koji su objavljeni na skupštinskom zasijedanju u utorak nijesu ni blizu onoga što je neophodno da bi se popravili temeljni nedostaci ovog zakona.

SDP je predložio da se poslodavcu osobe na porodijskom odnosno roditeljskom odsustvu refundira iznos do najviše dvije prosječne zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, a u skladu sa podacima Monstata. Iako ovaj predlog spašava one koji zarađuju do dvije prosječne plate u Crnoj Gori, a kojih je najviše, protivimo mu se iz principa, smatrajući da nijednu osobu, u ovom slučaju po pravilu ženu, ne treba dovesti u rizik kažnjavanja zbog toga što je zaslužila da ima platu veću od dvije prosječne u državi.

Uostalom, cilj koji se želi postići, tj. iznos koji bi na ovaj način bio ušteđen je minimalan i ne opravdava odustajanje od principijelnog postojećeg rješenja prema kojem se poslodavcu refundira pun iznos naknade za porodijsko, tj. roditeljsko odsustvo.

Umjesto predloženog kažnjavanja poslodavca zbog odluke da zaposli trudnicu četiri mjeseca prije njenog porođaja (do tri mjeseca prije otvaranja porodijskog bolovanja) tako što mu država uopšte neće refundirati naknadu zarade koju je dužan da isplaćuje trudnici prije, odnosno majci ili ocu poslije porođaja, SDP je predložio da se poslodavcu nadoknadi 30% zarade. Potpuno se protivimo i ovom predlogu, jer se i njime suzbija zapošljavanje trudnih žena u svakom slučaju, što ne bi smio biti cilj ovog zakona! Ako i postoje zloupotrebe u vidu fiktivnog zapošljavanja žena samo da bi se dobila naknada od države, onda takve zloupotrebe treba suzbijati na drugi način, jačanjem inspekcija, vladavinom prava, a ne de facto zabranom zapošljavanja trudnica i kršenjem njihovih ljudskih prava! Ovakav predlog u osnovi znači kršenje prava na rad i diskriminaciju žena. U praksi će se tako neopravdano spriječiti i zapošljavanje onih žena, koje su prije toga radile na određeno vrijeme. Iz istih razloga ne podržavamo predlog da se na bilo koji

način kazne poslodavci koji zaposle trudnu ženu od 6 do 12 mjeseci prije njenog odlaska na trudničko bolovanje. Upozoravamo ponovo da će ovakva rješenja izvjesno obeshrabriti poslodavce da zapošljavaju sve mlađe žene i tako onemogućiti ostvarivanje rodne ravnopravnosti u praksi, za šta se Vlada inače zalaže, očigledno samo deklarativno.

Ne slažemo se ni sa predlogom SDP da se lična invalidnina po osnovu "teškog invaliditeta" prevede na "invaliditet od 70%" jer se licem sa teškim invaliditetom prema Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica s invaliditetom, smatra lice koje ima najmanje 50% invaliditeta, pa nema opravdanja za to da se ovim zakonom isključi pravo na invalidninu osobama sa invaliditetom od 50-70%, a posebno da se to pravo veže uz radnu sposobnost što je suštinski protivno definisanju invaliditeta sa aspekta ljudskih prava, tj. definicijom koja se koristi u Preambuli Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom. I u tom smislu i svemu ostalom podržavamo predloge amandmana na Predlog zakona Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore i Savez slijepih Crne Gore.

Posebno smo zatečeni činjenicom da Socijaldemokratskoj partiji u Crnoj Gori uopšte ne smeta član 29 Predloga zakona kojim se radno sposobnim nezaposlenim roditeljima pravo na osnovnu socijalnu pomoć – materijalno obezbjeđenje – uskraćuje za 3 mjeseca godišnje! Potpuno podržavamo amandmane SNP i Pozitivne Crne Gore kojima je predloženo brisanje ovog zastrašujućeg člana kojim se podstiče siromaštvo i siva ekonomija i koji bi se posebno pogubno odrazio na djecu, koja bi u tom slučaju ostala čak i bez dječjeg dodatka!

Podržavamo u načelu predloge da iznosi socijalne pomoći prate ekonomske pokazatelje, odnosno da prate troškove života, jer se jedino tako može obezbijediti da se ti stvarni troškovi nekako podnesu. Međutim, predlog SDP-a u ovom dijelu smatramo nepotrebno komplikovanim. Osim toga zarade u Crnoj Gori bilježe pad, a i kada imaju pozitivan trend kretanja on je mnogo manji od troškova života što bi u ovom momentu značilo da iznos socijalnih davanja smanjuje. Osnove visine materijalnog obezbjeđenja treba odrediti u odnosu na apsolutnu liniju siromaštva (kao u Hrvatskoj) i/ili cijenu potrošačke korpe i obezbijediti da se usaglašavaju sa indeksom potrošačkih cijena (kao u Srbiji), odnosno troškovima života..

Podržavamo predlog HGI da se pravo na dječji dodatak proširi na svu djecu u porodici, ali i da iznos tog dodatka treba povećati, i obezbijediti da on progresivno raste za svako naredno dijete, kao npr. u Sloveniji.

Ponavljamo da nesposobnost države da spriječi i kažnjava zloupotrebe u praksi ne smije biti opravdanje za uskraćivanje prava, posebno ne ugroženih kategorija stanovništva kao što su siromašni, ili žene koje su ionako u permanentnom riziku od diskriminacije u crnogorskom patrijarhalnom društvu.

Podsjećamo i da je postojeći Predlog zakona u suprotnosti sa obavezom Crne Gore da do oktobra 2015. ispuni preporuke Komiteta Ujedinjenih nacija za zabranu diskriminacije žena, objavljenih 21. oktobra 2011. U članu 28 d) stoji da Komitet državi potpisnici preporučuje da efektivno primijeni postojeće i usvoji dodatne politike i ciljane mjere sa utvrđenim rokom za ostvarivanje postavljenih ciljeva i indikatorima, da bi se ostvarila suštunska jednakost muškaraca i žena na tržištu rada, poboljšala zaposlenost žena, uključujući žene iz RAE populacije, eliminisala profesionalna segregacija i smanjio jaz u zaradama između žena i muškaraca“.

Proglas protiv usvajanja Predloga zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti do sada je podržalo potpisima oko 7,5 hiljade građana, a sa njihovim prikupljanjem i dalje nastavljamo putem portala www.roditelji.me. Predsjedniku Skupštine Ranku Krivokapiću predali smo do sada 6.778 potpisa uz zahtjev da o njihovom broju obavijesti poslanike u parlamentu. Tekst proglasa je do sada potpisalo oko 50 nevladinih organizacija u Crnoj Gori i Unija slobodnih sindikata.

Srdačno,

Akcija za ljudska prava

Tea Gorjanc Prelević

Udruženje Roditelji

Kristina Mihailović

Centar za ženska prava

Maja Raičević

Unija slobodnih sindikata

Crne Gore

Srđa Keković

SOS telefon Nikšić

Nataša Međedović

ANIMA, Kotor

Ljupka Kovačević

Sigurna ženska kuća

Ljiljana Raičević

Juventas

Ivana Vujović